

P.P
שולם
9321
ירושלים
Jerusalem

אף על פי כן

דעת

כתב עת ליצירה
צעירה, ישראלית, יהודית וציונית מתחדשת

גליון 6 | אדר ב התשע"א | מרץ 2011

בוגרים **עין פרת**
המדרשה למונהיגות חברתית
EIN PRAT - THE ACADEMY FOR LEADERSHIP

גיליון חלקי

הצטרף כמנוי וקבל את הגיליון המלא עד הבית!

בואו להרחיב את מעגל המנויים של דעת פרת
רכשו מנוי שנתי לארבעה גיליונות בעלות של 40 ש"ח בלבד, כולל משלוח.

לרגל חג הפורים, תוכלו להעניק משלוח מנות מעניין לחבריכם שאינם מבוגרי המדרשה. רשמו גם אותם ואנו נצרף לגיליון ברכה בשמכם.

קוראינו היקרים,

הספרות, להבדיל מההיסטוריה, אינה מחויבת לאמת. ככזו, אין היא נאמנה לתיאור מדויק של התרחשויות. המאויים, הכמיהות, הרצונות והמחשבות של היוצר הם היוצרים מציאות. אריסטו טוען כי עדיפה הספרות על ההיסטוריה מאחר ובכוחה ליצור מציאות יש מאין! ברומן 'מכאן ומכאן' מתעמת יוסף-חיים ברנר (1881-1921) עם טענה זו. ברנר סבור כי הספרות עוטה מסיכת כזב על המציאות, והוא מבקש להסירה. נראה כי ברנר מעמיד בפנינו שאלה גדולה: מהו תפקידו של היוצר? לשמש מטיף בשער ולחשוף בפני שולחיו את מלוא כיעורם או להיות היוצר אשר בתוך עמו הוא יושב, 'היוצר המגויס', הנושא את נס המחנה?

'דעת פרת' מבקש מאיתנו, היוצרים והקוראים, להישיר מבט בפני היצירה, לבחון את גבולותיה וכן את גבולותיו של היוצר וקהליתו. כולנו שותפים מלאים בניסיון הנועז הזה! ימי הפסבדו-תרבות של דור האינסטנט והמסרונים, מחייבים אותנו יותר מתמיד להשמיע קולות אחרים. אנו מאמינים כי בכוח קהילת המדרשה להצמיח אמירה צעירה-יהודית-ישראלית-ציונית המתכתבת עם ההיסטוריה היהודית והציונית, ומעניקה לה מימד חדש. אנו סמוכים ובטוחים כי ביכולתנו לפרוץ גבולות.

אנו מודים לצוות המדרשה על המסירות הרבה למפעל שלפניכם, ובייחוד לנעם אדוריאן. תודה גם לד"ר אבינועם רוזנק, ראש החוג למחשבת ישראל באוניברסיטה העברית בירושלים, על שכתב עבורינו לגיליון זה. תודה עמוקה לחברינו אדיר בן טובים, ממייסדי כתב העת אשר פרש מתפקידו. ברכות לקרן אפלכאום על אירוסיה למשה, ולאור (לאה) צחור על אירוסיה לירון.

גיליון זה נשלח אליכם, בוגרי עין פרת לדורותיהם ושותפים לרוח, כהזמנה להצטרף לקהל המנויים, על מנת להמשיך ולהרחיב את גבולות המחשבה מעל דפים אלו.

בברכת היצירה, המערכת

תוכן

לבירור עמדתנו אלירן זרד	2
חצויה לימור ברוכי	5
אנטייתזה ישי פלג	6
ואף על פי כן נוע תנוע - בין דת למדע ובין ודאות לאמונה רגב בן דוד	8
סוד המחשבה היהודית ד"ר אבינועם רוזנק	12
האח הגדול אודי גימון	13
בין מעשה למחשבה - מאבקים חברתיים בזמננו פולינה סקלארבסקי	14
מרקם אזורי מירית בת-חורין	16
טוב לעשות בעד ארצנו לימור ברוכי	18
ואף על פי כן סתיו טאוב	20
יציאת מצרים של המצרים שאול כהן	21
מלאך יובל סימונס	22
פורים ואקראיות רונן תמרי	24
מחשבות על פורים נטע טננבאום	27
ללא כותרת ילי שנה	28
הידעת? מוטי פסל	4,7,11,17,26

המערכת (לפי סדר א-ב)

אפלכאום קרן (רכות בוגרים)
ברוכי לימור (המשך ז')
וסרטיל עמיחי (אלול ג', אלון)
לסנר אסף (המשך ו')
מורד נעמה (אלול ג', אלון, המשך י"א)
סקלארבסקי פולינה (רכות המשך ח')
פילה אסף (אלול ג', יער)

עריכה לשונית: אור (לאה) צחור (אלול ב', ג-יער)
תמונת השער: גדי ורשבסקי (המשך ו')
גרפיקה: חמוטל לורנס

דעת פרת | כתב עת ליצירה צעירה, ישראלית, יהודית וציונית מתחדשת | מיסודה של מדרשת 'עין פרת' למנהיגות חברתית

כתובת המערכת לפניות: daatprat@gmail.com
למשלוח יצירות: editor.daatprat@gmail.com

לביור עמדתנו

קריאות ה-’אף על פי כן’ כבר לא נשמעות במחוזותינו. אני רואה אותנו - הרבה אנשים עם מוטיבציות גדולות שמבינים שמשהו אינו כשורה ולא יודעים להגיד מה. אנשים עם הרבה רצון לשנות ובלי הרבה כיוון, בלי חזון. פה ושם מנסים להצטרף לתנועה או למאבק כזה או אחר, לקחת דבר אחד ולשים אותו במרכז, מנסים לבעוט, למרוד במערכת, ובסוף מסתפקים במאבקים קטנים ומקומיים, או מתכנסים בתיקון האישי או בעולמות רוחניים.

יש בנו משהו שפוחד להתחייב, משהו שחושש להגדיר בדיוק מה אנחנו רואים כטוב, כמוסרי, כנעלה. משהו בחינוך שלנו אומר לנו שאיננו יכולים לקבוע כזה דבר, או מפני שאין, או בגלל שלא ניתן באמת לדעת. אז אנחנו לא בוחרים. אנו נישאים עם הזרם, נותנים את הבמה לאחרים, אשר פחות מתחבטים מאיתנו. מדי פעם אנו מתרעמים על משהו, שולחים דוא"ל זועם לכל החברים, מתסיסים את הרשת, אבל לא באמת יודעים למה, או מה לעשות עם זה.

נראה שאנחנו כבר לא מסוגלים לומר

שום דבר חשוב, מעבר לחשיבות הזכות של כולם לומר. אבל מה עושים עם הזכות הזאת? במה אנחנו באמת מאמינים? מהו המודל שלנו לחברה טובה?

"...את עצמנו אנחנו מבקשים ואת חיי עצמנו. לא ספוג הסופג את הכול ושאין בו משלו כלום או שיש בו רק ספוגיותו, ולא חיים מתורגמים משל אחרים או עשויים על-פי השבלון או ברוחם של אחרים, כי אם אישיות עצמית – לאומית לכלל העם ופרטית לכל פרט ופרט – חיה ברוח עצמה ויוצרת את חייה מתוך עצמה, אנחנו מעמידים את הכל על עצמנו... אני חיכיתי ומחכה להצהרה שלנו, של העם. זו עדיין לא באה..."

א"ד גורדון, **לביור עמדתנו** 1919, תרע"ט

אל מול השאלה הגדולה הזאת, רבים מאיתנו מתייראים, מתוך מחשבה שכל הדיבורים על חברה טובה הם אנאכרוניסטיים וכבר הביאו יותר מדי נזק לעולם. איימי הקולקטיביזם העולמי מטילים

אלירן זרד

עלינו צל. יכול להיות שזה מה שמניא אותנו מלכתחילה מלהתאגד יחד כדי לנסות לקדם עתיד טוב יותר לנו ולכלל החברה. אולי זה מה שדוחף אותנו מההסתכלות הכללית ומהרצון לנוע כקבוצה ולעורר הדים וגלים של השפעה, להתכנסות אל תוך עצמנו, לפעילות בטווח המידי ב-ד’ אמותינו, מבלי לשאוף להשפעה רחבה יותר או לפעולה קולקטיבית. יש אף הרואים בעצם הרצון להשפיע דבר מסוכן, שכן עלינו מוטלת האחריות לתוצאותיה של

השפעה זו. ואולם, יהודים אנחנו, בני מסורת ארוכה שתמיד ראתה לנגד עיניה את טובת הציבור, דווקא מתוך הבנה מעמיקה של נפש האדם: ללא ציבור, ללא זיכרון ויעוד משותף, נותר האדם אבוד, בודד ומנוכר. חירותנו היא בקהילה. השפעתנו היא לא על ידי כפייה כוחנית או מבנית, לא על ידי ביטול הפרט, אלא על ידי יצירת מופת לחיקוי, מתוך שאיפה למוסרי ועשייה לשם שמיים.

האם יש לנו תשובה לתת לחברה? לעם? אני מאמין שכן. אך קודם כל עומדת בפנינו המשימה של גיבוש

החזון - עלינו לפרוט את התפיסה שלנו להיגדים עליהם ניתן לדון. פה ושם כבר התחלנו לעשות זאת, בעיקר על גבי עמודים אלו של ‘דעת פרת’. את הדבר הזה, לא נעשה לבד ולא על דעת עצמנו: בידינו מסורת עתיקה ומפוארת, מקרוב ומרחוק, שידעה לנסח מחדש בכל תקופה את צרותיו ומשאלותיו של העם, ולנסות לענות ולהיענות להן. ואנו, אם יש משהו שלמדנו לעשות במדרשה, הרי זה לקרוא יחד את מאמרי המסורת לדורותיהם ולהוציא מהם חוכמה לימינו אנו. תקוותי היא כי לשם כך אנו מייסדים את בית המדרש של תנועת הבוגרים בירושלים. יש שיאמרו שאנו שוגים באשליות כשאנו מדברים על תיקון זה של העם והחברה. על כך ניתן לענות במילותיו של מי שהיה ראוי שנכיר היטב את כתביו, האיש שעל שמו נקרא המקום ממנו באנו אנו, יגאל אלון:

"... המתגדרים בבקעת הריאליזם כביכול, סופם לשקוע בה עד צוואר; ומה שחמור יותר בעיניי: על ברכיהם

מתחנך דור קונפורמיסטי, נטול יצרי העפלה ובז לפסגות; דור הרואה לקרוב בלבד, ואץ ללכוד רק מה שהוא בהישג יד. הריאליסטים והפרגמטיסטים הללו נוטים לשכוח, כי דווקא החתירה אל מה שנראה לעיתים כבלתי אפשרי, היא שמעלה את האדם למדרגה הראויה לתואר זה, ואף עושה את הנראה כבלתי אפשרי - לאפשרי.“

יגאל אלון, **כלים שלובים**, 1977

יגאל אלון הוא אחרון הנפילים של דורו. אחרון המנהיגים שטרח להציג בפני העם תפיסת עולם כוללת ומקיפה, המתבססת על מספר עקרונות יסוד אך נוגעת בכל תחומי החיים ודורשת תיקון כולל, ברוח החזון היהודי, על פי מסורת הציונות הסוציאליסטית מראשיתה.

כשאנו שומעים היום על ציונות סוציאליסטית, אנחנו חושבים על דרך שאבדה מן העולם. צמד המילים הזה, הפך בימינו שחוק עד עפר. אני רואה את תפיסה הזו כלוכדת את תמצית רוח הרעיון היהודי של תיקון עולם. הקיבוץ, למשל, שהיה לחוד החנית של הגשמת החזון הזה, שאב במידה רבה את השראתו מאורח החיים היהודי, ולא מהסוציאליזם העולמי!¹ בימינו, רגילים אנשי השמאל הבורגני להמשך אחר דעותיהם של חבריהם מאירופה, להם הם נושאים עיניהם, ולדקלם מימרות מרקסיסטיות. בין אלה ובין חזון התנועה הסוציאליסטית הציונית המקורית, אין דבר וחצי דבר.

אעיו ללכת אף מעבר לכך ואומר: הסוציאליזם היהודי נולד לפני המרקסיזם האוניברסאלי. מקורו אינו במרקס, אלא בעמית של מרקס שהקדים אותו בפרסום משנתו הסוציאליסטית. היה זה משה הס, הציוני החילוני הראשון, שהוא גם הסוציאליסט הגרמני הראשון, אותו כינה מרקס ״הרבי הקומוניסטי שלי״.² הס ראה בשיבת היהודים למכורתם את ההזדמנות ההיסטורית להקמת חברת מופת של חיים אנושיים מוסריים. כמוהו כן ממשיכו, מסירקין לגורדון ועד אלון, לא דיברו על מלחמת מעמדות, לא על איחוד פועלי העולם, ולא על ביטול הלאומים והמדינות, אלא על מאמץ של כל השכבות בעם, ליצירת חברה אנושית טובה, לא מתוך כורח היסטורי סטיכי, אלא על ידי מעשה של בני אדם שגורלם בידם.³ לא מתוך אינטרס מעמדי-חומרי, אלא מתוקף ייעוד מוסרי. אחר הקו הרעיוני הזה עלינו לעקוב ובעקבותיו עלינו לצמוח. את המורשת התרבותית הייחודית הזאת רצוי שנכיר לעומק, ועליה עלינו לתת את דעתנו.

עבודתנו מעתה

השאלות הן אותן השאלות ומהתשובות עליהן ומניסיונותיהם של גדולים מאיתנו, עלינו ללמוד:

״סימן השאלה הגדול, אשר נראה על פני היהדות בשני

דעת פרת • אף על פי כן

הדורות שלפנינו ואשר הסתתר אחרי כן בעב הענן, חוזר ונגלה מעט מעט מתוך הערפל... מה היא עצמותנו הלאומית, שבשבילה או בסיבתה אנו נלחמים עם כל היקום זה אלפי שנה? מה הם חיינו ההווים בכל ארצות פזורינו, באיזו מדה חיינו הם באמת ובמה הם צריכים וסובלים תיקון?...”

אלה היו הדברים שכתב אז עורך ״השלח״ במאמר הפתיחה שלו, ועל פיהם הגביל את מטרתו ותכונתו של מכתב עתי זה:

״לחדור מעט מעט למסתרי חיינו, לקבוץ על יד את מפתחותיהם המפוזרים בזמן ובמקום, לברר כל חזיון וכל שאלה מכל צדדיהם השונים ולקרבנו ככה יותר ויותר אל התכלית הנרצה: לדעת את עצמנו, להבין את חיינו ולכונן עתידותינו בתבונה“...

והראשונים אשר התעוררו למשמע הדברים האלה ברגש וברעש – היו הצעירים אשר על ה״גבול״: הללו שרגלם האחת במזרח והשנייה במערב ולבם פונה לכאן ולכאן... ורוחם שטה בין ״יהדות״ ו״אנושיות״ ואינה מוצאה לה מנוח, לכן צריכים הם למרכז ספרותי שיערבב את התחומים ויסיר את הגבול שבין מזרח ומערב, בין יהדות ואנושיות, שלא יהיו עוד שני חללים בלב היהודי... אלא שתיהן, היהדות והאנושיות, יהיו מחוברות יחד וניזונות יחד ממקור אחד ולא יהיה עוד שום הבדל בין זו לזו בספרותנו...”

אחד העם, **מזרח ומערב**, תרס״ג

הרי זוהי **ההתמודדות שלנו** זוהי **פעולתנו**, אי אפשר לנסחן טוב יותר. כך נוסד כתב העת של תנועת התחייה הרוחנית העברית, של חובבי ציון. לשם כך גם נוסד כתב העת שלנו: לקבוץ את המפתחות, לברר כל שאלה, לדעת עצמנו ולכונן עתידנו. לשם כך יש גם צורך במרכז ספרותי- תרבותי, בדמות בית המדרש שעתיד לקום לנו בירושלים ובמקומות אחרים. אלה הם מוסדות היסוד, התשתית הרוחנית ליצירת תנועה חדשה שתשכיל לכונן חזון יהודי- ארצישראלי חדש אשר יתאם את המציאות שבה אנו חיים, מתוך לימוד מעמיק של שורשינו. רעיון שיחבר בדורנו, כפי שנעשה כבר בעבר, בין היהדות והאנושות. יש צורך בהפחת רוח חיים ביהדות והחדרתה לכל תחומי חיינו - במשפט ובמדינה, בחברה ובכלכלה, בתרבות ובמדע, בחינוך ובאורחות החיים - ועיצובם ברוחנו אנו. לא עוד כתעתיק של האומות, לא עוד חיקוי של מודל מערבי, השואף לנאורות והומניזם כפי שמציירים אותם אחרים, אלא יצירה חיה ונושמת של קיום יהודי רענן, של מופת מוסרי ייחודי.

זהו פן אחד של החזון והוא ספרותי ורעיוני. זוהי התורה וזהו התלמוד, אולם מה על המעשה והקמח? אכן יצירה, תרבות,

ספרות וחינוך, הם טובים ויפים, אך אינם יכולים להתקיים בעצמם, באוויר, אלא דורשים פעולה מחויבת ומסורה. כאן יש להכיר בכוחה של התנועה המתבססת על המעשה, על ההגשמה. זהו

מושג מפתח בחזון הציוני ובמחשבה היהודית בכלל. התיקון, המעשה של היחיד המכוון אל הכלל, הביטוי של האידיאל והאמונה באורחות החיים ממש, בפרקטיקה, הוא העיקר. משמעות הדבר היא לא עשייה מקומית בשעות הפנאי, אלא עיצוב החיים קודם כל כמימוש של הערכים ורק אחר כך דאגה לרווחה החומרית. יש שיראו בכך הקרבה, אני תמיד ראיתי בכך - חירות. היכולת לבחור לעצב את חיך שלא מתוך כורח הקיום, אלא מתוך בחירה מוסרית הקודמת לברירה הטבעית, היא שעושה את האדם לאדם.

רבים וטובים לפנינו כבר הגיעו למסקנה המתבקשת, כי הגשמתו של כל אידיאל בחיים דורשת גם יצירת מודל חדש של חברה בזעיר אנפין, היינו, התיישבות קהילתית. הדחף להתיישבות מעולם לא היה רק ניסיון לתפוס שטח, אלא הוא ביטא רצון ליצירת מודל חדש של יחסים חברתיים. ברם, יש בו ותמיד היה בו רצון לשוב אל הארץ, אל טבעה ואל נופיה. לחיים פשוטים יותר, אנושיים יותר. **עלינו לגבש את המודל לחיים יהודיים ארצישראליים של דורנו, המבוססים על קהילה ועל לימוד, המנותקים מההגדרות הגלותיות של עדות, פלגים וזרמים, השואפים לשיבה אל הארץ ויישובה, המשתדלים ליצור יחסים של שיתוף וערבות, השוקדים על חינוך על פי ערכים אלה,**

המכוונים ליצירה תרבותית בכל ספירות החיים החברתיים.

הרעיון הזה איננו מוגמר. הוא לא שואף להציע הגדרה מוסכמת, אחדותית, אלא להכיל מגוון של מסלולי הגשמה וצורות חיים אפשריות. בבסיסו הרצון ביצירת עולם חברתי על פי עקרונות אלה ויצירת תנועה יהודית חיה משותפת. כל אדם יבחר באיזו מידה הוא משקיע בכל אחד מהאפיקים, על פי אישיותו ותכונותיו, אבל כתנועה יש לפעול בכל הכיוונים הללו ביחד, כמערכת של כלים שלובים, החותרים יחד למעשה חינוכי, מופתי, מוסרי, המשמר עצמו לאורך זמן והופך אט אט לאפשרות שונה, טובה יותר של חיים יהודיים, ישראליים, מערביים, במדינת ישראל בזמן הזה.

יהודים אנחנו, בני מסורת ארוכה שתמיד ראתה לנגד עיניה את טובת הציבור, דווקא מתוך הבנה מעמיקה של נפש האדם [...] חירותנו היא בקהילה. השפעתנו היא לא על ידי כפייה כוחנית או מבנית, לא על ידי ביטול הפרט, אלא על ידי יצירת מופת לחיקוי, מתוך שאיפה למוסרי ועשייה לשם שמיים [...] היכולת לבחור לעצב את חיך שלא מתוך כורח הקיום, אלא מתוך בחירה מוסרית הקודמת לברירה הטבעית, היא שעושה את האדם לאדם.

"..אני מאמין בכוח המניע של רוח האדם ונחישות רצונו. אני מאמין בעוצמה הטמונה בשאיפה, שאיפת היחיד ושאירת האומה, שאיפה המולידה חשיבה רציונאלית, זו המדרבנת את כוח הרצון ואת המעשים הדרושים להגשמתן של שאיפות. המציאות העגומה והסכנות האורבות בעתיד מחייבות את התלכדותם של כל הכוחות הבונים והיוצרים בעם סביב תנועת עבודה מאוחדת למעשה של שיקום עצמי, לאומי וחברתי, אשר יחזירנו אל דרכה של הציונות השורשית. אם זו אוטופיה - אני אוטופיסט. אוטופיה בת הגשמה, אני מאמין."

יגאל אלון, **כלים שלובים**, 1977

1. מוטי זעירא (2006) 'ההתיישבות העובדת וזיקתה לתרבות היהודית - ניתוח תרבותי', הישג היסטורי בתמורותיו, ההתיישבות הקיבוצית והמושבתית -1990-1910, מכון בן גוריון לחקר ישראל, אונ' באר-שבע; יד טבנקין; יד יערי, אונ' תל-אביב. עמ' 539-580. אגב, המושג 'קיבוץ' עצמו לקוח מן החסידות. ראה גם אצל א"ד גורדון, בעיקר ב'עבודתנו מעתה'.
2. שלמה אבינרי (1980) הרעיון הציוני לגווניו, ת"א: עם עובד. עמ' 50.
3. שם: עמ' 159.

אנני' פאנצ'אליס "אף על פי כן" נכתב בקונצ'ר כנחת ט'קניס ב-1941 ובלתמס' בס'אלת ב'אלות ב'ברית א'צפון א'מריקה א'זויק ב'איות בתקדמות א'ל רומא. ב-1946 נכלב ע"י פאנצ'אליס ב' בק'א 1947 ב'אלו ב'פנות א'זיאת ב'מאט'איר א'כונן א'ת א'ירא. ב'א קיבל א'ת א'מב ב'קבות א'רוץ א'צוית ב'אני' אקס'דוס ע"י ב'ריט'א א'גירל פאנצ'אליס א'לוי'ב ח'ר'ב א'ז'רוב', ל'בתח'ל ב'אות'ס י'מ'א. ב"אף על פי כן" י'וטב ע"י מ'לחנת ב'ריט'א ו-434 פאנצ'אליס א'לוי'ב ב'מ'א א'קס'ריס'ן. א'חו ק'א פ'אד'ינ' ב'ולמ'ל'ב ב'אני'ב א'ז'רוב' א'ל ל'יט'ל ב'נחת' א'ל ח'יל ב'י'ם ו'כ'א ב'י'א ח'לק מ'מ'פ'א'אן ח'יל ב'י'ם ב'ח'ס'ב.

הידעת?

מִלְאָן

אם מִלְאָן הָיָה נִגְלָה אֵלַי וּמִבְקֵשׁ מִמֶּנִּי:

“לִפְדֹנִי אֶת דְּרָפִי הָאָדָם”

הֲיִיתִי בּוֹעֵט לוֹ בְּבָרֶךְ וּמִכְנִיס לוֹ אֶגְרוֹף

הֲיִיתִי יוֹרֵק עַל פָּנָיו וְדוֹרֵךְ עַל אֲשָׁכָיו

הֲיִיתִי כּוֹרֵת בְּמִסּוֹר חֲשָׁמְלִי אֶת כְּנָפָיו

וּמֵאֲכִיל אוֹתוֹ בְּנוֹצוֹת

וְאִזּוּ הֲיִיתִי מִתְּכּוֹפֵף

מִבֵּיט בְּעֵינָיו הַמְּשׁוֹעָוֹת

מְלֻטֵף אֶת לִחְיוֹ

מִנְגֵּב אֶת דְּמְעוֹתָיו

וּבְרַפּוֹת אֵינְסוֹפִית שׁוֹאֵל אוֹתוֹ:

“אָבֵל לָמָּה אֶתָּה בּוֹכָה, טָפְשׁוֹן?”

שיעור ראשון.

אַחַר כֵּן הֲיִיתִי מְלַמֵּד אוֹתוֹ לְשַׁקֵּר

הוּא הָיָה מִתְּחִיל בְּקֶטֶן

וּמוֹסִיף כָּל פְּעַם קֶצֶת יוֹתֵר:

“אֲנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ”

“לְנֶפֶח אֲשָׁאֲרֶךְ”

“אֵין יָפָה מִמֶּךָ”

“אֲנִי מִצְטָעֵר”

“בוֹאִי נִתְחַתֵּן”

“זֶה לֹא אֶת, זֶה אֲנִי”

שיעור שני

אַחַר כֵּן הֲיִיתִי מְלַבֵּשׁ אוֹתוֹ בְּבָגְדִים יָפִים

וּמִצִּיב אוֹתוֹ בְּחֵלוֹן בְּאֶזֶה

וְאוֹמֵר לוֹ לֹא לָזוּחַ

הוּא הָיָה נִרְאֶה כֹּל כֵּן יָפָה שֶׁם בֵּין הַבָּבוֹת

כֹּל כֵּן חֵי

כֹּל כֵּן מֵת

כֹּל כֵּן לֹא אִישִׁי

אַחֲרַי שְׂבוּעַ הוּא הָיָה מִתְמוֹטֵט

שיעור שלישי

אַחַר כֵּן הֲיִיתִי מְנִיחַ אוֹתוֹ

מוֹל הַטְּלִיזִיזָה לְהִרְקֵב

הוּא הָיָה מְסַפֵּר לִי שְׁעוֹת

עַל כָּל הַתְּכַנִּיּוֹת שֶׁהוּא אוֹהֵב

עַל אֲנָשִׁים מְדַמִּים

שֶׁהוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא מְכִיר

וְעַל מִבְצָעִים נְהַדְרִים

מְמַלֵּשׁ בְּחֻצֵי מְחִיר

וְהוּא הָיָה מְבַקֵּשׁ מִמֶּנִּי

לְלַכֵּת לְקַנּוֹת לוֹ

אַבָּל

שְׁיִהְיֶה טָבְעִי

שיעור רביעי

אַחַר כֵּן הֲיִיתִי מְלַמֵּד אוֹתוֹ לְהִתְלוֹנֵן

הֲיִיתִי מִרְאָה לוֹ פוֹט

וּמְלַמֵּד אוֹתוֹ שֶׁהִיא חֻצֵי בִיקָה

“כְּשֶׁאֲנִי הֲיִיתִי צָעִיר...”

“חֲרָא שְׁל מְדִינָה”

וְהוּא הָיָה יוֹשֵׁב בְּתַחֲנַת אוֹטוֹבוּס

וּמְטָרִיד אֶת הָעוֹבְרִים וְהַשְּׂבִים

וְהוּא הָיָה חוֹלֵם בְּלִילוֹת

עַל מְקוֹם כְּחוֹק וְחִיִּים אַחֲרִים

וְהוּא הָיָה נְהִיָּה זְקָן

מְנַמְנֵם עַל סִפְסָל

לְיַד הַכְּבִישׁ הַרְאִשִׁי

הוּא הָיָה שׁוֹכֵחַ אוֹתִי

שיעור חמישי

גדי ורשבסקי (המשך ו')

קהילות

עזרא ברום

מסורתית שיוצרת תרבות ושיח משותפים – לימוד תורה. במובן של אופי הפעילות, דומות קהילות הבוגרים לקהילות היהודיות טרם החילון. ברם, ההבדל הוא בכך שהקהילות שלנו מציבות מטרה תרבותית ולא דוקא דתית. הבחירה בהקמת קהילות שמטרתן העיקרית היא תרבותית מבדילה את קהילות הבוגרים גם מקהילות רבות הפועלות כיום במדינת ישראל ובמרכזן אורח חיים סוציאלי.

השאלה שעומדת בפנינו היום היא האם הקהילות ממלאות צורך מתמשך בחיינו או שהן מתאימות רק לאורח החיים הסטודנטיאלי? האתגר שאנו עומדים בפניו הוא פיתוח קהילות בנות קימא, דבר שעשוי להביא לפעילות הולכת וגוברת של הקהילות יחד עם התאמת תפקידן לחיינו בהתאם לצרכיהם המשתנים של החברים – החל מקיום פרקטיקות תרבותיות נוספות כגון חגים, קבלות שבת וכד' ועד להקמת מנגנוני חסד וחינוך שילוו אותנו גם בשלבים הבאים בחיים.

הכותב הוא מוביל תחום הקהילות בפורום רכזי בוגרים של מדרשת עין פרת

קהילות בוגרי המדרשה קמו באופן ספונטני בעקבות רצון של בוגרים להמשיך ולחיות ברוח המדרשה גם לאחר תום תקופת הלימוד בה. הקהילות מקיימות ערבי לימוד בחברותות או בחבורות, ומפתחות קשרים בין בוגרים וחבריהם שחיים באותה הסביבה.

הקהילה היהודית, מבחינה היסטורית, פועלת בסביבה לא יהודית. בגולה הייתה הקהילה סביבת החיים של היהודי, מקום חיי התרבות, החברה, השידוך הפוטנציאלי, מנגנון החסד וגם מערכת המשפט. עם הזמן ותהליכי המודרניזציה הצטמצם מקומה של הקהילה היהודית בעיקר לפולחן, ובתהליך החילון אבד גם תפקיד זה, והיהודי נשאר חסר קהילה. במדינת ישראל המצב מורכב, החברה יהודית ולכאורה ניתן היה לחשוב שהצורך בקהילה לא קיים עוד. אולם בשנים האחרונות, יחד עם העניין הגובר בתוכן ובתרבות היהודיים, גובר גם הרצון בקהילה, וקבוצות שונות בארץ מחפשות את המשמעות של הקהילה בחייהן.

קהילות בוגרי המדרשה הן מגוונות, אך יש בהן הרבה מן המשותף: במרכזן עומד הרצון למצוא ולקיים פרקטיקה יהודית

לבסוף הייתי מעלה אותו לקראש בנני
ואומר לו לעוף
אם הוא הנה מנסה לומר לי
שפבר אין לו כח או כפפים
אז הייתי דוחף
לרגע הנה נדמה לי שהוא מרחף
אבל כמו אדם, כמו צפור
לבסוף הוא הנה מתרסק
הייתי יורד לתחתית הבנין
ומבקה אותו בקולי קולות
הייתי מספר את שבחו
בשוקים וברחובות
ובאני כל מי שהנה מוכן להקשיב
הוא הנה אצילי
הוא הנה נדיב
לא יהנה אחר כמוהו
הוא ידע להקשיב
הוא

הנה אנושי

שיעור שישי

אם מלאך הנה נגלה אלי
ומבקש ממני:
"למדני את דרכי האדם"
הייתי אומר לו שאני לא יודע
שלא ישאל אותי
אם הוא הנה מתעקש הייתי אומר לו
שאין סנה פזאת
ואין לה דרכים
הייתי לוחץ את ידו
והיניו
נפדיים
פדידיים

בס"ד

ספרים זה אנחנו

**לשרותך כל מחלקות הדפוס
תחת קורת גג אחד**

- גרפיקה ועימוד
- לוחות CTP
- 5 מכונות הדפסה
- כריכה רכה וקשה

- למינציה והטבעות
- לוחות שנה ויומנים
- הדפוס הדיגיטלי מגילים
- הראשון מסוגו בעולם

- איירסים חינם!
- לוח זמנים קצר
- איכות ללא פשרות
- ייעוץ וליווי מקצועי

ירושלים, גבעת שאול, רח' בית הדפוס 20
טל: 02-6551000 פקס: 02-6551010

דפוס פרינטיב

digital@printiv.co.il ■ www.printiv.co.il

קהילת ירושלים – אלול ב' ו-ג'

רגב (יום ג) | 0542547117 | regevbd@gmail.com

קהילת ירושלים - כללי

גלעד שור (יום ג) | 054-7927373 | giladshor@gmail.com

קהילת ירושלים- אלול ד' אלון

אדם (יום ד) | 0548178711 | adam.shahaf@gmail.com

קהילת מרכז

אור (לאה) צחור (יום ד) | 0547432165 | the.tzahor@gmail.com

חיפה

רוח חדשה: אורית רוזנבליט (יום ה)
ruachadsha@gmail.com | 054-6385462

הלל: דן יגודין (יום א) | 050-2054542 | dan@haifahillel.org.il

אדם ואדמה

"בהריוס כבר הלמט מלוכלטת
ובחוק חוד נותלת בטל,
אנו אובדים אותך מולדת
בלמחה, בליר ובחמל...
אנו ניספ איתך מאד,
לביטק בלמחלת בטון ומלט"
ליר מלמולדת נמן אלתמון

אין לי אהל אחות
אם אפ אדמת קולית
יק מולד בלכרית חודרת
אל חרבת

הגיליון השביעי של 'דעת פרת' יוצא לדרך!
אנו מזמינים אתכם לכתוב לנו בנושא **אדם ואדמה**, וגם בהקשרו לחג השבועות.
נשמח לקבל כתבי הגות, שירים, סיפורים, פרודה, צילומים, ציורים ועיצובים לשער.
שלחו יצירות לכתובתנו editor.daatprat@gmail.com עד ליום כ"ה בניסן, 29.04.2011

אדם ואדמה

אין אנו חנייט בלעוד לאלנו נפניס מבלטץ
בלדמה היא מקור החיים והצורה והתבנות
ובחצמאות בלמחיתית
א.ד. אורדון מתק בספר "בלדס ובטלץ"

אחדות האדם והטבע, עבודת אדמה...

וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל-עשב השדה טרם יצמח: כי לא המטיר יקוק א-להים על-הארץ ואדם אין לעבד את-האדמה. ואר, יעלה מן-הארץ, והשקה, את-כל-פני האדמה. ויניצר יהוה אלהים את-האדם, עפר מן-האדמה, ויפח באפיו, נשמת חיים; ויהי האדם, לנפש חיה.

בראשית, ב', ה'

סביבה, חברה... אדם, אלוהים, עולם...

"הוא תביט אלי טובה וחמלה
כמו בן בלב בביתו מן הדור
תחבק אותי אלה בנלמיה חמה
אמא אדמה..."

אחריות, אקולוגיה, פוליטיקה, רוחניות

"אלי ליוסביה היא אובלת
וצבת חלה ודבל ומבלת
לפמחיס אם היא וצמח אולאת את
בלת ברל... / נמן יונמן

"צריק לבראות את הדור איך נכסיס אל הטרקאין
- דור הלעיר. הלעיר הוא בללוקות בלמחלה בלזול
בל יוסיו וברדיו, בל חי ורמל, בל צמח וסרוח,
בל אי וממלכה, בלס ואליו בלספריו לחק ובלדית
בלמאורות, בלמחנות בל ליח, בלריונות בל סוסה,
בלמחנות בל מלור ובלמחנות בל חולב..."
(ברב אברוקס-צחק בכך קוק, 'אויג')

אדם ואדמה התיישבות, התחלות, שמיטה, חלוצים, חג הקציר...